

Z toho plynie, že podľa § 11 por. nov. možno vytýkať len to, keď nejaká otázka nebola daná, nie však to, že nejaká otázka bola daná. Výtka zmätočnej sťažnosti vyše uvedená nespadá preto pod dôvod zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 por. nov.

Na hlavnom pojednávaní však odporoval verejný žalobca tomu, aby porotcom boli dané otázky skutkové a právne na oprávnenú obranu, alebo na prekročenie jej medzí zo strachu, ľaku alebo zmätku, a po daní otázok si ihneď vyhradil právo napadnúť rozsudok z tohoto dôvodu. Preto skúmal najvyšší súd, či nie je tu zmätok podľa § 384, čís. 9 tr. p.

Zmätočnej sťažnosti ani v tomto smere neľze priznať úspech. Zákonný dôvod, pre ktorý by polozenie zvláštnej otázky v smysle § 11 por. nov. bolo vylúčené, sa nevyskytol.

Obžalovaný tak v predbežnom pokračovaní, ako i na hlavnom pojednávaní rovnako tvrdil, že dňa 20. septembra 1936 o 11. hodine na kopci M. v katastri obce T. pri prenasledovaní pytlíaka pristihol poškodeného Š. ozbrojeného prerobenou vojenskou puškou »Manlicher«, skríkol na neho »stoj«, na čo poškodený sa proti nemu otočil, strhol svoju pušku s ramena, zalícil ju na obžalovaného, na čo on v obave, aby ho poškodený nezastrelil, namieril a vystrelil na poškodeného zo vzdialenosti 4 metrov zo svojej loveckej pušky a trafil ho do hlavy.

Obrana obžalovaného v tomto smere bola podporovaná i výpoveďou svedka M. a tiež bola spravdepodobnená posudkom znalcov lekárov Dr. K. a Dr. O., ktorí mrtvolu poškodeného pitvali a udali, že poškodený, keď bol obžalovaným strelou zasiahnutý, pravdepodobne mieril na obžalovaného.

Ponevác pre zamietnutie návrhu v smysle § 11 por. nov. je rozhodné len, či sa vyskytol za pojednávania skutkový údaj zodpovedajúci návrhu na polozenie zvláštnej otázky alebo nie, a takýmto údajom je tiež i sama obrana obžalovaného a je ním tým viac, keď je podporovaná i inými sbehnúvšími sa okolnosťami, ako v súdenom prípade, správne pokračoval porotný súd, keď položil porotcom k rozhodnutiu zvláštnu skutkovú otázku a na ňu sa vzťahujúce otázky právne, znejúce na oprávnenú obranu alebo na prekročenie jej medzí zo strachu, ľaku alebo zmätku a niet tu preto sťažovateľkou vytýkaného zmätku.

Čís. 5855.

»Živnostníky« podle § 176 II c) tr. zák. jsou nejen samostatní živnostníci, nýbrž i jejich pomocníci.

Kle zločinné kvalifikaci podle § 176 II c) tr. zák. se nevyžaduje, aby byl pachatel přímo a bezprostředně zjednán poškozeným na práci.

(Rozh. ze dne 18. března 1937, Zm I 173/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže podle § 171, 460 tr. z. a přestupkem

podvodu podle §§ 197, 201 c), 461 tr. z., zrušil rozsudek v napadené části, to jest pokud jím byl obžalovaný uznán vinným pouze přestupkem krádeže podle § 460 tr. z., jako zmatečný ve výroku o vině a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisících a uznal obžalovaného vinným, že odňal v době mezi 17. a 20. červencem 1935 v P. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Dr. A. fotografický přístroj v ceně 850 Kč a dalekohled v ceně 150 Kč, tudíž cizí věci movité v ceně převyšující 500 Kč, při čemž krádež byla spáchána živnostníkem na tom, kdo práci sjednal, a že tak spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen potud, pokud prvý soud posuzuje skutek uvedený ve výroku pod I. odchýlně od obžaloby pouze jako přestupek krádeže podle § 460 tr. z., a domáhá se kvalifikace tohoto skutku jako zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z. Uplatňuje tak věcně zmatek podle čís. 10 § 281 tr. ř., nikoliv též číslo 9 a) § 281 tr. ř. Stížnosti je přisvědčiti.

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný odcizil Dr. A. z neuzamčené pudy jeho domu fotografický přístroj v ceně 850 Kč a dalekohled v ceně 150 Kč, tedy věci v ceně 1.000 Kč, a že krádež provedl v době, kdy na místě činu prováděl jako truhlářský pomocník truhlářské práce objednané poškozeným u jeho mistra a zároveň otce.

Rozsudek vyslovuje právní náhled, že kvalifikace krádeže podle § 176 II c) tr. z. předpokládá, že je mezi pachatelem, který při provádění práce odcizí věci v ceně přes 500 Kč, a poškozeným pracovní nebo námezdní poměr, že tedy musí býti pachatel přímo objednán k práci poškozeným. Poněvadž v souzeném případě podle formálně bezvadných zjištění rozsudku zadal poškozený provedení truhlářské práce zaměstnavateli obžalovaného a obžalovaný pracoval jen z příkazu zaměstnavatele, nejsa v přímém smluvním poměru k poškozenému, shledal soud ve skutku obžalovaného přestupek krádeže podle § 460 tr. z.

Právnímu hledisku nalézacího soudu vytyká stížnost právem mylnost.

Z vlastnosti pachatelovy se stává krádež věcí v ceně přes 500 Kč podle § 176 II c) tr. z. zločinem, spáchají-li ji živnostníci, úředníci nebo nádeníci na svém mistru, nebo na těch, kdo práce sjednali. Pod pojmem »živnostníci« (Gewerbsleute) je rozuměti, jak rozsudek sám správně uvádí, nejen samostatné živnostníky, t. j. »mistry« nebo podnikatele jiného druhu, nýbrž i jejich pomocníky (živnostenský pomocný personál). Zákon poskytuje zvýšenou ochranu objednatelům díla — osobám, »které práci sjednaly«, ježto jim není možný přesný dohled nad podnikatelem práce a dělníky, takže nemohou lehce zabrániti, aby tyto osoby nevyužily ke krádeži příležitosti, již jim skýtá jejich použití k práci. Rozhodno je tudíž jediné, zda práce poskytla pracovníku lepší příležitost k vykonání krádeže, že prováděním práce přišel do bližšího styku s věcí, již odcizil. Naproti tomu se nevyžaduje, aby pachatel byl poškozeným přímo a bezprostředně zjednan na práci (čís. 338 Sb. n. s.). Tento požadavek nelze dovoditi ani z doslovu zákona, který nepraví »na těch, kdo je (živnost-

níky, učně, nádeníky) k práci objednali«, jak má za to mylně nalézací soud, nýbrž prostě »na těch, kdo práce sjednali« (»an denjenigen, welche die Arbeit bedungen haben«).

Právě uvedeným obratem označuje zákon prostě objednatele ze smlouvy o dílo. Tento také zpravidla sjednává smlouvu s mistrem, nikoli s jeho tovaryši, učedníky nebo nádeníky. Tím méně lze oprítí náhled zastávaný rozsudkem o intenci, kterou sledoval zákonodárce kvalifikačním důvodem krádeže podle § 176, II c) tr. z.

Skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl tudíž nesprávným výkladem zákona uvažován podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje. Rozsudek trpící zmatkem podle čís. 10 § 281 tr. ř. bylo k odůvodněné zmateční stížnosti v napadeném směru zrušiti jako zmatečný. Poněvadž zjištěnými rozsudku je plně opodstatněna skutková podstata zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. z., bylo na jejich podkladě uznati obžalovaného ihned vinným tímto zločinem.

Čís. 5856.

Poruší-li veřejný úradník svoju úradnú povinnosť preto, aby s e b e opatril bezprávný majetkový prospech, veditiac, že tento prospech je nevyhnutne spojený so škodou alebo inou ujmovou druhej osoby, má v takomto prípade aj zvláštny, v § 471 tr. zák. predpokladaný úmysel spôsobiť túto škodu alebo ujmu.

Keďže škoda je náležitosťou skutkovej podstaty prečinu podľa § 471 tr. zák., jej zistenie má sa stať nehl'adiac na to, či ju strana uplatňovala.

Prečin podľa § 471 tr. zák. spáchaný verejným úradníkom požadovaním a prijímaním vyšších komisionálnych útrat, než na aké mal nárok.

Nejde o nepatrný prospech (§ 3, odst. 2 zák. čís. 178/1924 Sb. z. a n.), prijal-li vinník čiastky od 150 Kč vyše, trebárs boľy sobrané tak, že jednotlivci na ne platili len po 10 až 45 Kč.

(Rozh. zo dňa 20. marca 1937, Zm III 633/36.)

Verejný úradník A., prevádzajúc úradné komisie, dal si vyplatiť v šiestich prípadoch od strán na útratách komisií čiastky väčšie, než aké mu podľa platných predpisov prislúchaly; takpodobne učinil i jemu pridelený kancelársky úradník B., účinkujúci ako zapisovateľ, v troch prípadoch. Okrem toho žiadal a prijal B. v šiestich prípadoch od strán rôzne peňažité čiastky za úradné úkony. Súdy nižších stolíc uznaly za to oboch vinnými, a to obžalovaného A. šesťnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. zák., obžalovaného B. trojnásobným prečinom podľa tohože ustanovenia a šesťnásobným prečinom úplatkárstva podľa § 3, odst. 1 zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n.

Na j v y š š í s ú d vyhovujúc čiastočne zmätočnej sťažnosti obžalovaného A., z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. zrušil roz-